

**SHRIPAD KRISHNA KOLHATKAR MAHAVIDYALAYA,
JALGAON JAMOD**

DVV Clarification for 3.3.2 of Metric Level Deviation

As per your suggestion we correct the number of chapters in edited volumes/books published and papers published in national/international conference proceedings per teacher during last five years by removing two e-books as no active Web-links are not available.

Sr. No.	Title with page nos./ Chapter with page no.	Author	Page No.
1	Self Declaration		1
2	स्थूल अर्थशास्त्र	G. M. Mayee	2
3	Corporate Accounts Chapter - 3	S. S. Muley	4
4	भारतीय पंचायत राज व्यवस्थेचा प्रवास (महाराष्ट्रातील स्विकृत स्वरूपासह)	N. R. Nimbalkar	6
5	ग्रामीण विकासामध्ये नाबार्डचे योगदान	G. M. Mayee	8
6	पंडित दीनदयाळ उपाध्याय यांचे उद्योग विषयक विचार	G. M. Mayee	10
7	पंडित दीनदयाळ उपाध्याय यांचे अर्थशास्त्रातील योगदान	G. M. Mayee	11
8	Ved and Vidnyan page no.25-31 Aug.2022	S. S. Katore	13
9	स्वीझरलँडची राजकीय व्यवस्था 1	N. R. Nimbalkar	17
10	स्वीझरलँडची राजकीय व्यवस्था .2	N. R. Nimbalkar	18

The Jalgaon Education Society's
Shripad Krishna Kolhatkar Mahavidyalaya

Jalgaon (Jamod) Dist-Buldhana (Maharashtra) 443402
Phone No. (O) 07266-221425, (R) 07266-221402

Website - www.skcollege.org.in

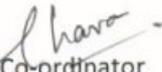
e-mail : skkmaha@rediffmail.com

Ref No.

Date :

SELF-DECLARATION

This is to certify that the information, reports, true copies of the supporting documents, numerical date and web links furnished herein are verified by IQAC and the Head of the Institution and are found correct.

IQAC Co-ordinator

Chairman / Co-ordinator
Internal Quality Assurance Committee
S.K.K. Mahavidyalaya, Jalgaon Ja.

Principal

Principal
Shripad Krishna Kolhatkar
Mahavidyalaya, Jalgaon (J).

स्थुल अरुथशास्त्र

प्रा. गिरिष मधुकर मायी

ISBN : 978-981-85162-42-8

• स्थूल अर्थशास्त्र

प्रा. गिरिष मधुकर मायी

© सुरक्षीत

• प्रकाशक

ज्योतीचंद्र पब्लिकेशन

एल.आय.सी. कॉलनी,

लातूर, ता. जि. लातूर - 413531.

• अक्षर जुळणी

श्री. विकास ढमाले, आनंत कोटीवाले

• मुखपृष्ठ

श्री. विकास ढमाले

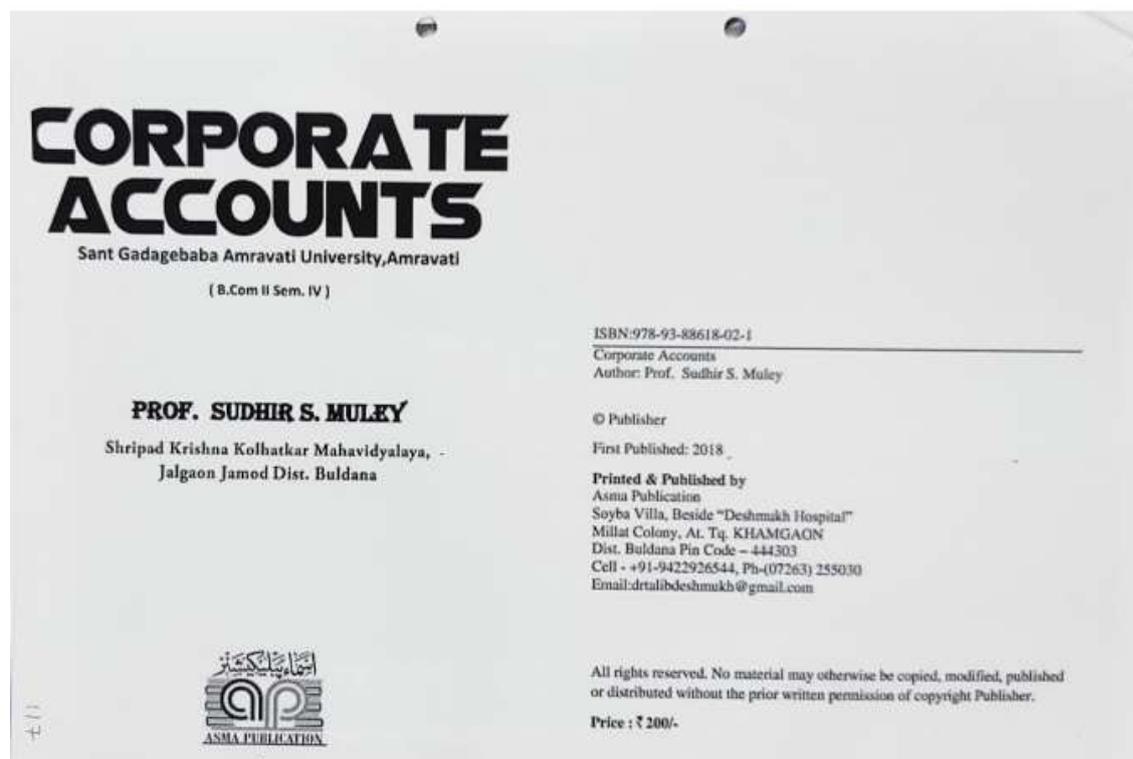
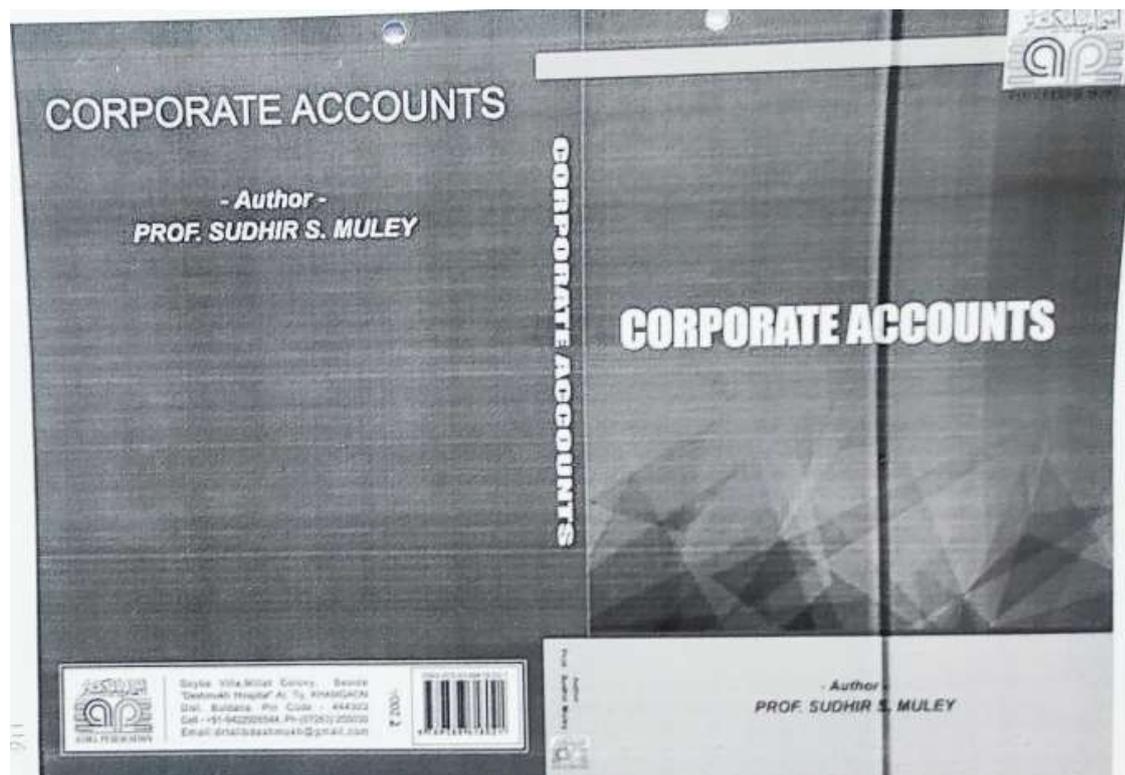
• मुद्रक

इंडोव्हिजन ऑफसेट प्रिंटिंग अँड बायडिंग,

एल.आय.सी. कॉलनी, लातूर.

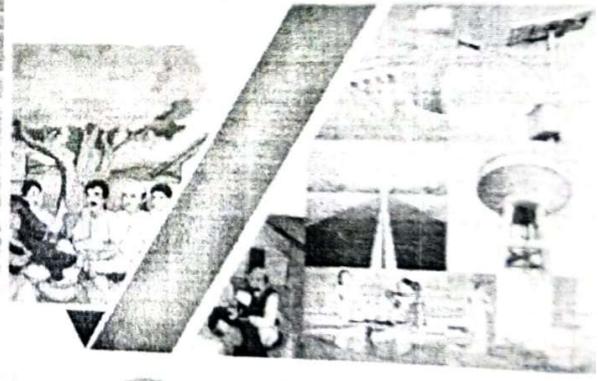
• प्रथमावृत्ती : 16 आगस्ट 2018

• मुल्य : रु. 550/-

भारतीय पंचायत राज व्यवस्थेचा प्रवास

(महाराष्ट्रातील स्वीकृत स्वरूपामध्ये)

डॉ. निलेश र. निंबाळकर
 पी.एच.डी. (सांख्यिकी)
 एम.फिल. (सामाजिक शास्त्रशास्त्र)
 डॉ. (सांख्यिकी)

- आचार्य यांनी (पीएच.डी.) भारतातील तीन राज्यांमध्ये अत्याधुनिक विद्यार्थी, अत्याचारी
- पी.एच.डी. सांख्यिकी विभाग, विद्यार्थीविकास प्रणाली (पेंशन)
- कुटुंबाबाबत अनेक सुधारणांचा प्रारंभ
- विविध राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय परिषदांमध्ये सदस्यत्व व सहाय्यिका वारंवार
- सर्वोच्च अर्थशास्त्रज्ञांच्या आचार्य, प्रवर्तित
- तीन राज्यांमध्ये अत्याधुनिक विद्यार्थीविकास प्रणाली प्रारंभ
- अत्याधुनिक - अत्याधुनिक सुधारणांचा प्रवर्तित
- विविध व विद्यार्थीविकास प्रणाली प्रारंभ प्रवर्तित
- भारतीय अर्थशास्त्रज्ञांच्या आचार्य प्रणाली प्रवर्तित

कुमुद पब्लिकेशन्स

- डॉ. निलेश र. निंबाळकर -

(Handwritten signature)

प्राचार्य,
 श्री.कृ.कोल्हटकर महाविद्यालय,
 जळगाव(जा.)जि.बुलडाणा.

कुमुद पब्लिकेशन्स

भारतीय पंचायत राज व्यवस्थेचा प्रवास
(महाराष्ट्रातील स्वीकृत स्वम्पासह)

© सर्व हक्क सुरक्षित

ISBN : 978-93-88834-00-0

प्रकाशक व मुद्रक

सौ. संगीता युवराज माळी

कुमुद पब्लिकेशन्स

गट नं. १८, फ्लॉट नं. १०, श्री रत्न कॉलनी,

पिंपरीच्या परिसर, जळगाव - ४२५००१.

संपर्क : ९४०५२०६२३०, ९९२३३७४८२२

ई-मेल : kumudpublications@gmail.com

प्रथमावृत्ती : २५ फेब्रुवारी २०२०

अक्षरजुळवणी : कुमुद पब्लिकेशन्स

मूल्य : २००/-

E-Book available on

amazon.in ■ GooglePlayBooks ■ atharvpublications.com

ऑनलाइन पुस्तक खरेदीसाठी www.atharvpublications.com

या पुस्तकातील कोणत्याही भागाचे पुनर्निर्माण अथवा वापर इलेक्ट्रॉनिक अथवा यांत्रिकी साधनांनी - फोटोकॉपींग, रेकॉर्डिंग किंवा कोणत्याही प्रकारे माहिती साठवणुकीच्या तंत्रज्ञानाने प्रकाशकाच्या व लेखकाच्या लेखी परवानगीशिवाय करता येणार नाही. सर्व हक्क राखून ठेवले आहेत.

२ | कुमुद पब्लिकेशन्स

ग्रामीण विकासामध्ये नाबार्डचे योगदान

प्रा. डॉ. गिरिष म. मायी
प्रा. डॉ. राजेंद्रकुमार आर. गव्हाळे

ग्रामीण विकासामध्ये नाबार्डचे योगदान

प्रा. डॉ. गिरिष मधुकर मायी
अर्थशास्त्र विभाग,
श्रीपाद कृष्ण कोल्हटकर महाविद्यालय,
जळगांव (जामोद), जि. बुलडाणा
प्रा. डॉ. राजेंद्रकुमार आर. गव्हाळे
अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख,
गो. से. कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय,
खामगांव, जि. बुलडाणा

ग्लोबल पब्लिकेशन

ISBN : 978-81-945997-8-4

• ग्रामीण विकासामध्ये नाबार्डचे योगदान
प्रा. डॉ. गिरिष म. मायी, प्रा. डॉ. राजेंद्रकुमार आर. गव्हाळे

© सुरभीत

• प्रकाशन क्रमांक 551

• प्रकाशक
ग्लोबल पब्लिकेशन
एल.आय.सी. कॉलनी, लातूर,
ता. धि. लातूर - 413531.

• अक्षर जुळवणी
श्री. विकास दमाले, श्री. अनंत कोटेंयाले

• मुखपृष्ठ
श्री. विकास दमाले

• मुद्रक
ज्योतीचंद्र ऑफसेट प्रिंटिंग अँड बायडिंग,
एल.आय.सी. कॉलनी, लातूर.

• प्रथमावृत्ती : 20 डिसेंबर 2020

• मूल्य 350/-

अर्पणपत्रिका

तीर्थरुप आई
कै. रजनी मधुकर मायी
यांचे
चरणी समर्पित

१. प्रा. डॉ. धनंजय रामचंद्र गाडगीळ यांचे अर्थशास्त्रीय योगदान : प्रा. डॉ. रवी एस. सोरोते	१५
२. प्रा. जे. के. मेहताच्या "आवश्यकता शुन्य परिकल्पनेचे" तत्त्वज्ञान - एक अध्ययन : डॉ. हितेश मा. दडमल	१०२
३. मा. वसंतराव नाईक यांचे आर्थिक विकासातील योगदान : प्रा. संदीप धर्मसिंग चव्हाण	१०९
४. यशवंतराव चव्हाण यांचे शैली संबंधीचे विचार : प्रा. डॉ. आर. जी. अंबाडकर	११३
२१. पंडित दीनदयाल उपाध्याय यांचे उद्योग विषयक विचार : प्रा. गिरीष मधुकर माजी	११६
२२. आंतरराष्ट्रीय कीर्तीचे भारतीय अर्थशास्त्रज्ञ : डॉ. विनायक महादेव दांडेकर : डॉ. वर्षा मनोहरराव गंगणे	११९
२३. भारतीय अर्थशास्त्रज्ञ अमर्त्य कुमार सेन : डॉ. ममता आर. कुंभलवार	१२३
२४. Awakening Spirit of Renunciation - Vinoba's Antidote Ensuring Economic Freedom in India : Dr. Charulata V Joshi	१२८
२५. Amartya Sen : An Indian Economist : Dr. Rajendra Shahane	१३३
२६. Economic Thinking of Dr. Ram Manohar Lohia : Sanjay Sahasrabudhde	१३८

भारतीय आर्थिक विचारवंत : डॉ. नीलम छंगाणी, डॉ. नितिन चौधरी
प्रकाशक :

डॉ. व्ही. जे. चि. मगत
अजिंक्य प्रकाशन
मिमनगर, वायटा पो. कुपटा
ता. मानोरा जि. धारगिरि

संपर्क : ९६०४४०२०५३
WhatsApp: 8007143527
Website: www.ajinkyapublication.com
E-mail: ajinkyapublication@gmail.com

ISBN : 978-93-90532-21-6

© लेखकाधिनि

प्रथम आवृत्ती : २६ जानेवारी २०२१
अक्षर जुळवणी : अजिंक्य प्रिंटींग्स् अँड कॉम्प्युटर्स
मुखपृष्ठ : अरविंद मनवर
मुद्रक : अजिंक्य एन्टरप्राइजेस, वाशीम
प्रमुख विक्रेता: अजिंक्य पुस्तकालय, धारगिरि
संपर्क : ८००७१४३५२७ / ९६०४४०२०५३
किंमत : रु. ३५० फक्त

(या पुस्तकात ध्यक्त झालेल्या मतांशी प्रकाशक सहमत असतीलच असे नाही.)

भारतीय आर्थिक विचारवंत / १

पंडित दीनदयाल उपाध्याय यांचे उद्योग विषयक विचार

प्रा. गिरीष मधुकर माजी
अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख,
श्रीराद कृष्ण कोल्टेकर महाविद्यालय,
जळगाव (जामोद), बुलढाणा.

पंडितजी एक महान विचारक, राजनेता होते. त्यांचे भारतीय जनसंघात मोठे योगदान होते. त्याचबरोबर ते श्रेष्ठ साहित्यिक, अनुवादक, च पत्रकार होते. त्यांचे उद्योगाबाबतचे आर्थिक विचार आजही देशाला दिशादर्शक ठरतात

पंडित दीनदयाल उपाध्याय यांचा जन्म २५ सप्टेंबर १९१६ रोजी मद्रास येथे झाला. त्यांना मॅट्रिक आणि इंटरमिडिएट या दोन्ही परीक्षांमध्ये गोल्ड मेडल मिळाले. त्यांनी प्रशासकिय परीक्षा पास करून नोकरी न करता ते १९३२ मध्ये राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाकडे आकर्षित झाले. १९४२ मध्ये संघामध्ये कार्य करू लागले. राष्ट्रधर्म, पाश्चज्य व स्वदेशी अशा पत्रिका सुरू केल्या. १९५१ मध्ये शामाप्रसाद मुखर्जी यांनी जनसंघाची स्थापना केली तेव्हा त्यांनी पंडित दीनदयाल उपाध्याय यांना उत्तरप्रदेशाचे महासचिव बनवले. पंडित दीनदयाल उपाध्याय यांनी वित्तनातून "एकात्मता मानवतावाद" हा सिद्धांत मांडला.

११ फेब्रु. १९६८ रोजी दीनदयाल उपाध्याय यांची अज्ञात मार्गेक्यांनी हत्या केली. मुघलसम्राट पटेशानच्या रुळाजबळ त्यांचे शव आढळले. या जंशनेचे नाव पंडित दीनदयाल उपाध्याय जंशने ठेवण्यात आले.

उद्योग विषयक विचार

पंडित दीनदयाल उपाध्याय यांच्या मते मोठे उद्योग सुरू करणे म्हणजे छोटे उद्योग बंद करणे होय. त्यामुळे बेकारीत वाढ करणे होय. बंधू तंत्राने युक्त मोठे उद्योग सवना काम देऊ शकत नाही. तसेच मोठ्या उद्योगामुळे देशाची आयात वाढते. मोठ्या उद्योगांचा मोठ्या प्रमाणात भांडवल लागत असल्यामुळे ते सुरू करणे भारतासारख्या विकसनशील देशाला सहज शक्य नाही. तसेच मोठे उद्योग बंधू तंत्राने यात जवळीक निर्माण होणे कठीण आहे. आपल्या देशाची लोकसंख्या जास्त असल्यामुळे उद्योग व शेतमिध्मे श्रमप्रधान उत्पादन तंत्राचा वापर होणे आवश्यक आहे. त्यामुळे जास्त लोकाना रोजगार देऊन श्रमिक शक्तीची रक्षणा घ्यावी. उद्योगाचा विकास होणे आवश्यक आहे.

पंडित दीनदयाल उपाध्याय यांचे मते आपला देश कधी मुल्याक आधारलेला आहे त्यामुळे देशाला मोठे उद्योग परवडण्यासारखे नाहीत. देशात उपलब्ध साधन सापुणीचा विचार करता आपल्या देशात श्रमप्रधान उत्पादन तंत्र वापरणे गरजेचे आहे. त्यामुळे मोठ्या श्रमशक्तीला रोजगार उपलब्ध होऊ शकते.

भारतीय आर्थिक विचारवंत

(INDIAN ECONOMIC THINKER)

संपर्क

डॉ. नीलम छंगाणी
एम.ए., पीएच.डी.
महायक प्राध्यापक
तथा अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख
श्री. किशनलाल नथमल गोयका
कला व वाणिज्य महाविद्यालय
कारजा (साठ) जि. धारगिरि

डॉ. नितिन चौधरी
एम.ए., एम.फिल., पीएच.डी.
महायक प्राध्यापक
तथा अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख
श्रीमती राधादेवी गोयका
महिला महाविद्यालय, अकोला
जि. अकोला

अजिंक्य प्रकाशन

भारतीय आर्थिक विचारवंत / १

✓ १५.	पंडीत दीनदयाल यांचे अर्थशास्त्रातील योगदान / प्रा. गिरीष मायी	१२९
१६.	डॉ. पंजाबराव देशमुख यांचे कृषी विषयक कार्य / डॉ. सुनिता सावरकर	१४७
१७.	मा. वसंतराव नाईक हरित क्रांतिचे प्रणेते / डॉ. दयाळू राठोड	१६१
१८.	इंदिरा गांधी यांची अर्थनीती / डॉ. संजय मुंडकर	२१२
१९.	डॉ. आर. सी. दत्त यांची ब्रिटिश आर्थिक धोरणांवर टिका / प्रा. डॉ. प्रदिप ताकतोडे	१२
२०.	डॉ. अमर्त्य सेन यांचे कल्याणकारी अर्थशास्त्रातील योगदान / प्रा. डॉ. टी. पी. मोरे	४२
२१.	भारतातील विविध अर्थतज्ञांचे आर्थिक विचारमंथन / प्रा. डॉ. विनोद चव्हाण	५७
२२.	अमर्त्य सेन के आर्थिक विचार / प्रा. डॉ. नीता तिवारी	८६
२३.	गोपाळ गणेश आगरकरांचे हिंदुस्थानच्या आर्थिक दैण्यावस्था अथवा दारिद्र्यासंबंधी विचार / डॉ. ज्योती पवार	१०८
२४.	Dr. Babasaheb Ambedkar : An Economist / Dr. Anil Bansod	१२९
२५.	The Role of Dr. Manmohan Singh's in Indian Economic Growth / Dr. Baljeet Kaur	१४७
२६.	Gopal Krisna Gokhale's Economic View / Dr. Pradip Yeole	१६१
२७.	Rashtrapita Mahatma Gandhi's Philosophy and Indian Economy / Dr. Nilesh Chotiya	२१२
२८.	Thoughts of Kautilya on Economic Ideas / Dr. Shashikant Adsod	२१२

भारतीय आर्थिक विचारवंत / ६

पंडित दीनदयाल यांचे अर्थशास्त्रातील योगदान

प्रा. गिरीष मधुकर मायी
अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख,
श्रीपाद कृष्ण कोल्हटकर महाविद्यालय,
जळगाव (जामोद), बुलढाणा.

प्रस्तावना

पंडित दीनदयाल उपाध्याय यांचा जन्म २५ सप्टेंबर १९१६ रोजी मथुरा येथे झाला. त्यांना मॅट्रीक आणि इंटरईमिजिएट या दोन्ही परिक्षांमध्ये गोल्ड मेडल मिळाले. त्यांनी प्रशासकिय परिक्षा पास करून नोकरी न करता १९३२ मध्ये राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाकडे आकर्षित झाले. १९४२ पासून संघामध्ये कार्य करू लागले. राष्ट्रधर्म, पाश्चजन्य व स्वदेशी अशा पत्रिका सुरू केल्या.

१९५१ मध्ये शामाप्रसाद मुखर्जी यांनी जनसंघाची स्थापना केली तेव्हा त्यांनी पंडित दीनदयाल उपाध्याय यांना उत्तरप्रदेशाचे महासचिव बनवले. पंडित दीनदयाल उपाध्याय यांनी चिंतनातून एकात्मा मानवतावाद हा सिध्दांत मांडला.

११ फेब्रु. १९६८ रोजी पंडित दीनदयाल उपाध्याय यांची अज्ञान मारेक-यांनी हत्या केली. मुघलसराय स्टेशनच्या रूळाजवळ त्यांचे शव आढळले. या जंक्शनचे नाव पंडित दीनदयाल उपाध्याय जंक्शन ठेवण्यात आले.

अभ्यास विषयांची मांडणी

पंडित दीनदयाल उपाध्याय यांचे अर्थशास्त्रातील योगदान असून शेती, उद्योग, अर्थव्यवस्थेचे विकेंद्रिकरण, श्रम, बेकारी, जमीनीचे वितरण, औद्योगिकरणाची दिशा, व औद्योगिक विकास, विदेशी गुंतवणूक, विदेशी तंत्रज्ञान, आयात, अर्थसंकल्पीय धोरण, बँकेचे अधिकार, भांडवलाचा अपव्यय, गतीशील करप्रणाली, व नियोजन या विशयी पंडित दीनदयाल उपाध्याय यांचा दृष्टीकोन अभ्यासणे.

पंडित दीनदयाल यांचे अर्थशास्त्रातील योगदान पुढील प्रमाणे -

भारतीय आर्थिक विचारवंत / ९५

2018-19

75
स्वातंत्र्याचा
अमृत महोत्सव
आजर्णत

सुवर्णमयी राष्ट्राची
तेजोमयी गाथा...

स्वर्णिम भारत

Prashant

- संपादक -
हितेश ब्रिजवासी • पंकज देशमुख
किशोर पाठक

वेद आणि विज्ञान

संतोषकुमार शालीग्राम कर्तोरे
ग्रंथपाल, श्रीपाद कृष्ण कोल्हटकर महाविद्यालय,
जळगांव जामोद, जि. बुलडाणा

“भूतं भव्य भविष्यं च सर्व वेदात् प्रसिध्दती”

भारतीय मान्यतेनुसार वेद हे केवळ ब्रम्ह विद्येचा ग्रंथ नसून स्वतःच ब्रम्ह आहे. वेद हे विश्वातील प्राचीन वाङ्मय असून भारतीय मान्यतेनुसार वेद हे अपौरुषेय आहे. “वेदोऽखिलो धर्ममुलमं” अर्थात वेद हे धर्माचे मुळ आहेत. सनातन धर्म व भारतीय संस्कृतीचा मुळ आधारस्तंभ वेदांनाच समजले जाते.

धर्माचा आधारस्तंभ मानल्या गेलेल्या वेदांना संपूर्ण जगातील विद्वानांना संपूर्ण जगातील विद्वानांनी सकल संसाराचा पुरातन ग्रंथ, आदी ग्रंथ म्हणून स्विकारलेले आहे. मानव जातीच्या लौकिक व पारमार्थिक अभ्युदयासाठी ज्यांचे प्राकटय झाले आहे त्या वेदांना अनादि व नित्य म्हटले जाते.

वेदांचा उगम

अगदी प्राचीन काळापासून भारतीय ऋषीमुनी, महर्षी, आचार्य तसेच भारतीय संस्कृतीवर ज्यांची आस्था आहे अशा सर्व विद्वानांनी वेदांना सनातन, नित्य व अपौरुषेय मानलेले आहे. वरील महर्षींच्या मान्यतेनुसार वेदांचा प्रादुर्भाव ईश्वरीय ज्ञानाच्या रूपामध्ये झालेला आहे. सृष्टीच्या प्रारंभी आदिकवी ब्रम्हाजीच्या हृदयात वेदांचे प्राकटय झाले. ज्या रितीने ईश्वर अनादि, अविनाशी व अंतररहीत आहे. त्याचरितीने वेद सुध्दा अनादी, अविनाशी व अंतररहीत आहे. उपनिषेदामध्ये वेदांना परमात्म्याचा निश्वास म्हटले गेलेले आहे.

वेदांचा अर्थ

निरुक्त म्हणतात ज्यांच्या कृपेने अधिकारी मनुष्य सदविद्या प्राप्त करतात, ज्यामुळे ते विद्वान होवू शकतात व ज्यामुळे सदविद्येच्या विषयात विचार करण्यासाठी समर्थ होतात त्यांना वेद म्हणतात.

वदन्ति तत्त्विदस्त्वं यज्ज्ञानमद्वयम ।

ब्रह्ममोति परमात्मेति भगवानिति शब्धते ॥

(श्रीमद भागवत १/२/११)

अर्थात ईश्वराच्या निःश्वासापासून वेदांची रचना झालेली आहे. सर्वसाधारण नुष्याद्वारा कल्पित नसल्यामुळे वेद हे अपौरुषीय आहेत. ज्यांच्याद्वारा परमतत्वाचे

तुलनात्मक आधुनिक राजकीय व्यवस्था ई—संदर्भग्रंथ मालिका
भाग १, ब्रिटिश राजकीय व्यवस्था

तुलनात्मक आधुनिक राजकीय व्यवस्था
ई—संदर्भग्रंथ मालिका

भाग १

ब्रिटिश राजकीय व्यवस्था

लेखक

डॉ. निलेश र. निंबाळकर

Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.

Reg. No. U74120 MH2013 PTC 251205

At Post Limbaganesh, Tq Dist Beed

Pin 431126 (Maharashtra) Call: 07588057695, 09850203295

harshwardhanpubl@gmail.com, vidyawarta@gmail.com

All Types Educational & Reference Book Publisher & Distributors www.vidyawarta.com

तुलनात्मक आधुनिक राजकीय व्यवस्था ई—संदर्भग्रंथ मालिका
भाग १, ब्रिटिश राजकीय व्यवस्था

2

तुलनात्मक आधुनिक राजकीय व्यवस्था ई—संदर्भग्रंथ मालिका
भाग १
ब्रिटिश राजकीय व्यवस्था

© डॉ. निलेश र. निंबाळकर
सहयोगी प्रोफेसर,
एम.ए, एम फिल, पीएचडी, सेट
श्री.कृ.को. महाविद्यालय जळगाव (जा.) बुलढाणा

❖ **Publisher :**

Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.
Limbaganesh, Dist. Beed (Maharashtra)
Pin-431126, vidyawarta@gmail.com

❖ **Printed by :**

Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.
Limbaganesh, Dist. Beed, Pin-431126
www.vidyawarta.com

❖ **Page design & Cover :**

H.P. Office (Source By Google)

❖ **Edition: Jan. 2021**

ISBN 978-93-90618-22-4

❖ **Price : 200/ -**

All Rights Reserved, No part of this publication may be reproduced, or transmitted, in any form or by any means, electronic mechanical, recording, scanning or otherwise, without the prior written permission of the copyright owner. Responsibility for the facts stated, opinions expressed. Conclusions reached and plagiarism, if any, in this volume is entirely that of the Author. The Publisher bears no responsibility for them. What so ever. Disputes, if any shall be decided by the court at Beed (Maharashtra, India)

तुलनात्मक आधुनिक राजकीय व्यवस्था ई—संदर्भग्रंथ मालिका
भाग २, स्विझर्लंडची राजकीय व्यवस्था

तुलनात्मक आधुनिक राजकीय व्यवस्था
ई—संदर्भग्रंथ मालिका

भाग २

स्विझर्लंडची राजकीय व्यवस्था

लेखक

डॉ. निलेश र. निंबाळकर

Harshwardhan Publication Pvt. Ltd.
 Reg.No.UT4120 MH2013 PTC 251203
 At Post Limbaganesh, Tal. Dhu. Beed
 Pin-431126 (Maharashtra) Cell: 07588057695 99850203295
 harshwardhanpubli@gmail.com, vidyawarta@gmail.com
 All Types Educational & Reference Book Publisher & Distributors www.vidyawarta.com

तुलनात्मक आधुनिक राजकीय व्यवस्था ई-संदर्भग्रंथ मालिका
भाग २, स्विझर्लंडची राजकीय व्यवस्था

2

तुलनात्मक आधुनिक राजकीय व्यवस्था ई-संदर्भग्रंथ मालिका
भाग २
स्विझर्लंडची राजकीय व्यवस्था

© डॉ. निलेश र. निंबाळकर
सहयोगी प्रोफेसर,
एम.ए, एम फिल, पीएचडी, सेट
श्री.कृ.को. महाविद्यालय जळगाव (जा.) बुलढाणा

❖ Publisher :

Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.
Limbaganesh, Dist. Beed (Maharashtra)
Pin-431126, vidyawarta@gmail.com

❖ Printed by :

Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.
Limbaganesh, Dist. Beed, Pin-431126
www.vidyawarta.com

❖ Page design & Cover :

H.P. Office (Source By Google)

❖ Edition: Jan. 2021

ISBN 978-93-85882-65-4

❖ Price : 200/-

All Rights Reserved, No part of this publication may be reproduced, or transmitted, in any form or by any means, electronic mechanical, recording, scanning or otherwise, without the prior written permission of the copyright owner. Responsibility for the facts stated, opinions expressed. Conclusions reached and plagiarism, if any, in this volume is entirely that of the Author. The Publisher bears no responsibility for them. What so ever. Disputes, if any shall be decided by the court at Beed (Maharashtra, India)